

Національна академія аграрних наук України

Інститут розведення і генетики тварин імені М.В. Зубця

Національний університет біоресурсів і природокористування України

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора ІРГТ імені М. В. Зубця

ЮРІЙ ВДОВИЧЕНКО

2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Рівень вищої освіти – третій освітньо-науковий

Спеціальність – 204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва; 091 Біологія

Галузь знань – 20 Аграрні науки та продовольство; 09 Біологія

Освітній ступінь – доктор філософії

Чубинське - 2022

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ» ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВИТИ СТУПЕНЯ ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 204 ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА ТА 091 БІОЛОГІЯ, ГАЛУЗІ ЗНАНЬ – 20 АГРАРНІ НАУКИ І ПРОДОВОЛЬСТВО ТА 09 БІОЛОГІЯ

15 вересня 2022 р. 23с.

Розробники:

доктори педагогічних наук, професори кафедри педагогіки Сопівник Руслан Васильович, Васюк Оксана Вікторівна, Кучай Олександр Володимирович; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки Маценко Леся Миколаївна

Схвалено Вченою радою Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН

Протокол № 11 від 08.09.2022 року

1. Опис навчальної дисципліни

Педагогіка вищої школи

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь			
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство; 09 Біологія		
Освітньо-науковий рівень	третій		
Освітній ступінь	доктор філософії		
Спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва; 091 Біологія		
Освітньо-наукова програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва; Біологія		
Характеристика навчальної дисципліни			
Вид	обов'язкова		
Загальна кількість годин	120		
Кількість кредитів ECTS	4		
Кількість змістових модулів	1		
Курсовий проект (робота)	Не передбачено		
Форма контролю	Залік (1 курс денна та вечірня форми навчання)		
Показник навчальної дисципліни для денно та вечірньої форми навчання			
	денна форма навчання	заочна форма навчання	вечірня форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	-	1
Семестр	1	-	1
Лекційні заняття	20	-	20
Практичні заняття	20	-	20
Самостійна робота	80	-	80

Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4	-	-
---	---	---	---

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Педагогіка вищої школи» є підготовка аспірантів як майбутніх науково-педагогічних працівників, наставників академічних груп до здійснення навчально-виховної і науково-методичної роботи, проведення різноманітних заходів, що сприяють соціальному розвитку молоді, яка навчається.

Завданнями цієї дисципліни є озброєння аспірантів методологією педагогічної науки, знаннями основних педагогічних категорій і понять, закономірностей функціонування системи вищої освіти і її складників (освітній процес, управління, викладач, здобувач вищої освіти тощо), ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі вищої освіти; розвиток практичних умінь і навичок творчого дослідницького підходу до організації педагогічної діяльності в умовах закладу вищої освіти.

Предметом дисципліни «Педагогіка вищої школи» є процес створення і функціонування дійсних відношень здобувачів закладів вищої освіти, які забезпечують можливість формування духовно багатого, добропорядного, свідомого громадянина, фахівця вищої кваліфікації різних галузей народного господарства, науки, техніки, культури, освіти тощо, патріота України.

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» має міждисциплінарний характер. Вона в межах ОНП інтегрує відповідно до свого предмету знання з інших освітніх і наукових галузей, зокрема філософії науки, педагогічного спілкування, теорії і методики навчання, теорії і методики виховання, методології та організації наукових досліджень тощо.

Дисципліна «Педагогіка вищої школи» є обов'язковим освітнім компонентом освітньо-наукової програми третього рівня вищої освіти.

Результатами навчання, якими повинен оволодіти здобувач після вивчення дисципліни є:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність вирішувати проблеми в освітньому процесі;
- комплексність і системний підхід до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї (креативність);
- комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень;
- комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм;
- комплексність у володінні інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної освіти;

– здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації із навчальних та наукових джерел.

Для засвоєння знань і формування вмінь, що передбачаються внаслідок вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка рефератів, доповідей, мультимедійних презентацій.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння аспірантами матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання монографій, авторефератів, дисертацій, посібників, підручників, інших навчально-методичних джерел, законодавства у сфері освіти. Самостійна робота регламентується робочим навчальним планом і становить 80 годин, тобто 2/3 загального обсягу навчального часу для вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Залік є формою підсумкової атестації, що полягає в оцінці засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу (виконаних ним певних видів робіт на практичних та під час самостійної роботи) з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи».

Згідно з навчальним планом *бюджет навчального часу* на вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» становить 120 годин: для денної та вечірньої форм навчання: 20 год. лекції, 20 год. практичні, 80 год. самостійна робота.

Форма підсумкового контролю залік за результатами поточного та підсумкового контролю.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Тема 1. Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки

Основні педагогічні категорії («виховання», «навчання», «освіта»). Педагогіка як наука. Система педагогічних наук. Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки, предмет та завдання. Сутність педагогічного процесу у вищій школі та його закономірності. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.

Питання для самопідготовки за темою 1.

1. Категорії педагогіки вищої школи.
2. Джерела педагогіки вищої школи.
3. Місце педагогіки вищої школи у системі педагогічних наук.
4. Предмет педагогіки вищої школи.
5. Завдання педагогіки вищої школи.
6. Функції педагогіки вищої школи.
7. Тенденції розвитку педагогіки вищої школи.
8. Сутність педагогічного процесу у вищій школі.
9. Об'єкт педагогіки вищої школи.

Тема 2. Студент вищого навчального закладу як об'єкт і суб'єкт навчання

Структура особистості та її психологічні характеристики. Сутність поняття «формування» та «розвиток». Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, активність). Значення для педагогіки вчення про завдання всебічного розвитку особистості. Освіта – провідний чинник виховання фахівця. Сучасні завдання та зміст всебічного розвитку студентів. Юнацький вік, його особливості. Особливості розвитку інтелекту, мислення, пам'яті, уваги. Індивідуальність. Соціалізація особистості у студентському віці.

Питання для самопідготовки за темою 2.

1. Поняття «формування» та «розвиток».
2. Фактори розвитку особистості.
3. Студентство як соціальна група.
4. Права студентства.
5. Обов'язки студентства.
6. Психологічні особливості студентського віку.
7. Типології студентства.
8. Адаптації студента до навчання у ЗВО.

Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор навчального процесу в ЗВО

Сутність педагогічної діяльності, її види. Функції викладача. Структурні елементи педагогічної діяльності та її характер. Специфіка професійної педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти. Функціональні компоненти педагогічної діяльності. Завдання, права та обов'язки викладача ЗВО. Роль і значення культури освітян у становлення демократичної держави. Стиль педагогічної діяльності. Вимоги до особистості викладача. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача ЗВО.

Питання для самопідготовки за темою 3.

1. Педагогічна діяльність у ЗВО.
2. Функції викладача ЗВО.
3. Права і обов'язки викладачів ЗВО.
4. Компоненти праці викладача.
5. Типи спілкування викладачів зі студентами.
6. Стилі педагогічного спілкування.
7. Педагогічна майстерність.
8. Педагогічна культура.

Тема 4. Теорії наукового пізнання

Сутність та поняття про «наукове пізнання». Теорії пізнання, їх характеристика. Методи наукового пізнання, їх характеристика. Національна рамка кваліфікацій. Поняття «копетентності» та «компетенції».

Питання для самопідготовки за темою 4.

1. Пізнання, творчість і параметри, що їх характеризують.

2. Класифікація методів наукового пізнання.
3. Абстрагування та конкретизація.
4. Аналіз та синтез.
5. Індукція та дедукція.
6. Формалізація.
7. Алгоритмізація та моделювання.
8. Розпізнавання образів.
9. Експертна оцінка.
10. Наукові методи емпіричного дослідження.
11. Національна рамка кваліфікацій.
12. Поняття «копетентності» та «компетенції».

Тема 5. *Нормативно-правова база освітньої галузі України. Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі.*

Нормативно-правові документи про вищу освіту в Україні. Поняття про «зміст освіти», основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування. Теорії формування змісту освіти, вимоги до змісту, відбір змісту освіти. Компоненти змісту освіти. Поняття про «зміст навчання». Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст навчання. Сучасні підходи до формуванні змісту навчання у підготовці фахівців та професіоналів. Поняття «копетентності» та «компетенції». Формування змісту освіти з позицій компетентнісного підходу.

Питання для самопідготовки за темою 5.

1. Нормативно-правові документи, що обґрунтовують зміст освіти у вищій школі України.
2. Сутність змісту освіти.
3. Теорії формування змісту освіти, вимоги до змісту, відбір змісту освіти.
4. Компоненти змісту освіти.
5. Сучасні напрями оновлення змісту освіти вищої школи.
6. Поняття компетентнісного підходу.
7. Компетентнісний підхід у формуванні змісту освіти.

Тема 6. *Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання.*

Основні компоненти процесу навчання (цільовий, стимулююче-мотиваційний, змістовний, операційно-дійовий, контрольню-регулюючий, оціночно-результативний), основні функції навчання (освітня, виховна, розвиваюча). Психофізіологічні закономірності процесів формування знань, умінь та навичок. Етапи навчання, їх взаємозалежність.

Поняття «правила», «закономірності» та «принципи» навчання, їх взаємозв'язок. Характеристика принципів навчання (науковості, систематичності і послідовності, доступності, зв'язку навчання з практикою, свідомості і активності у навчанні, наочності, міцності знань, умінь і

навичок, індивідуального підходу, емоційності у навчанні, виховуючого навчання).

Питання для самопідготовки за темою 6.

1. Мета вищої освіти.
2. Сутність педагогічного процесу в ЗВО.
3. Структурні компоненти системи, в якій здійснюється педагогічний процес. Сутність та зв'язки між ними.
4. Домінуючі функції педагогічного процесу.
5. Основні завдання педагогічного процесу.
6. Найважливіші закономірності педагогічного процесу.
7. Суттєві протиріччя сучасного педагогічного процесу ЗВО.
8. Принципи, якими регулюється педагогічний процес.

Тема 7. Методи навчання

Поняття про методи та засоби навчання, класифікації методів навчання (методи на основі джерел знань, методи навчання на основі пізнавальної діяльності студентів), характеристика методів навчання, ігрові методи навчання, оптимальний вибір методів навчання.

Поняття «форма організації навчання», поняття «форма навчання», класифікації форм навчання та організації навчання. Види навчальних занять у ЗВО і їх характеристика. Лекційно-семінарська системи навчання.

Поняття «засоби навчання». Мета та місце засобів унаочнення в системі засобів навчання, їх класифікація. Наочність як основа для відображення змісту навчання. Засоби унаочнення, їх класифікація. Вимоги до підготовки та використання засобів унаочнення.

Питання для самопідготовки за темою 7.

1. Поняття «дидактики вищої школи» та її основні категорії.
2. Завдання дидактики вищої школи.
3. Загальні закономірності навчання у дидактиці вищої школи.
4. Система принципів навчання.
5. Принцип єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання.
6. Напрями реалізації принципу забезпечення органічної єдності теоретичної і практичної підготовки фахівців вищої кваліфікації.
7. Класифікації методів навчання.
8. Зв'язок між наочними, словесними і практичними методами навчання.
9. Види організаційних форм навчання в ЗВО.
10. Види лекцій та їх особливості.
11. Дидактичні вимоги до лекції.
12. Відмінність між семінарським, лабораторним та практичним заняттями.
13. Поняття «засоби навчання».

14. Правила проведення семінарського, лабораторного та практичного заняття.

Тема 8. Закономірності розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів та шляхи її активізації

Поняття про «навчальний процес». Організація навчального процесу. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів. Поняття «діяльність», «активність», «активізація», «навчальна діяльність», «навчально-пізнавальна діяльність». Поетапний розвиток навчально-пізнавальної діяльності. Умови активізації навчально-пізнавальної діяльності. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Питання для самопідготовки за темою 8.

1. Теоретичні засади активізації навчальної діяльності.
2. Структура активності.
3. Характеристика навчально-пізнавальної діяльності.
4. Активні форми організації навчання в ЗВО.
5. Методи активізації навчання студентів у ЗВО.
6. Прийоми і засоби активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.
7. Шляхи і умови активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.
8. Педагогічні технології у вищій школі.

Тема 9. Контроль і оцінювання успішності у навчанні

Поняття «контроль», функції контролю (навчальна, діагностична, виховна, розвиваюча, стимулююча, управляюча, оцінююча, прогностична), види контролю (попередній, тематичний поточний, періодичний, підсумковий), принципи контролю (об'єктивність, індивідуальний характер, систематичність, різноманітність форм, достатня кількість даних для оцінки, тематична спрямованість, об'єктивність, єдність вимог, етичність, оптимальність, всебічність), критерії оцінки (обсяг, глибина, міцність, оперативність знань), рівні знань (репродуктивний, реконструктивний, творчий), норми оцінки, компоненти контролю (перевірка, оцінка, облік).

Питання для самопідготовки за темою 9.

1. Сутність поняття «контроль».
2. Функції та принципи контролю.
3. Види контролю.
4. Критерії оцінки знань студентів.
5. Рівні знань студентів.
6. Форми та методи перевірки ЗУН студентів.
7. Тестовий контроль знань студентів.

Тема 10. Суть процесу виховання. Закономірності та принципи виховної роботи. Зміст виховання у ЗВО

Поняття «виховання», «самовиховання», «перевиховання», «вихованість». Особливості процесу виховання (багатофакторність, довготривалість, ступеневий характер, концентризм, двосторонність, активність, керованість, поступове виявлення результатів виховання та його спрямованість у майбутнє, неперервність та інші). Структурні елементи процесу виховання (мета, зміст, завдання, форми, методи, засоби, результати виховання), його рушійні сили, внутрішні та зовнішні суперечності, компоненти процесу виховання (свідомість особистості, її емоційно-почуттєва сфера, навички і звички поведінки) та етапи процесу виховання. Концепція національного виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Поняття «закономірності виховання» та «принципи виховання». Характеристика основних принципів виховання.

Поняття про зміст виховання. Особливості змісту виховання у ЗВО. Базова культура особистості: зміст і шляхи формування. Поняття про «напрями виховання». Зміст громадянського, розумового, морального, правового, естетичного, фізичного, екологічного, статевого, трудового, економічного виховання. Шляхи реалізації змісту основних напрямків виховання (виховання в процесі вивчення навчальних дисциплін, у позааудиторній виховній роботі, виховання студентів шляхом їх залучення до різних видів спільної діяльності, використання виховних впливів сім'ї та громадськості в реалізації напрямків виховної роботи).

Питання для самопідготовки за темою 10.

1. Сутність процесу виховання.
2. Поняття «виховання», «самовиховання», «перевиховання», «вихованість».
3. Особливості процесу виховання.
4. Структурні елементи виховання.
5. Етапи процесу виховання.
6. Концепція національного виховання.
7. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
8. Поняття «закономірності виховання» та «принципи виховання». Характеристика основних принципів виховання.
9. Зміст виховання.
10. Основні напрями виховання у вищій школі.

Структура навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи»

Назви змістових частин і тем	Кількість годин											
	денна форма				Заочна форма				вечірня форма			
	усь ого	у тому числі			усь ого	у тому числі			усь ого	у тому числі		
		л		л		л				л	п	с.р.
Тема 1. Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 2. Студент закладу вищої освіти як об'єкт і суб'єкт навчання.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор навчального процесу у ЗВО.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 4. Теорії наукового пізнання.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 5. Нормативно-правова база освітньої галузі України. Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 6. Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 7. Методи навчання.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 8. Закономірності розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів та шляхи її активізації.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8
Тема 9. Контроль і оцінювання успішності у навчанні.	12	2	2	8	–	–	–	–	12	2	2	8

Тема 10. Суть процесу виховання. Закономірності та принципи виховної роботи. Зміст виховання у ЗВО.	12	2	2	8	-	-	-	-	12	2	2	8
Усього годин	120	20	20	80	-	-	-	-	120	20	20	80

4. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки.	2
2.	Студент закладу вищої освіти як об'єкт і суб'єкт навчання.	2
3.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчального процесу у ЗВО.	2
4.	Теорії наукового пізнання.	2
5.	Нормативно-правова база освітньої галузі України. Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі.	2
6.	Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання.	2
7.	Методи навчання.	2
8.	Закономірності розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів та шляхи її активізації.	2
9.	Контроль і оцінювання успішності у навчанні.	2
10.	Суть процесу виховання. Закономірності та принципи виховної роботи. Зміст виховання у ЗВО.	2
Разом		20

Теми самостійних робіт

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки.	8
2.	Студент закладу вищої освіти як об'єкт і суб'єкт навчання.	8
3.	Викладач закладу вищої освіти як організатор навчального процесу у ЗВО.	8
4.	Теорії наукового пізнання.	8
5.	Нормативно-правова база освітньої галузі України. Зміст освіти і зміст навчання у сучасній вищій школі.	8
6.	Процес навчання, його структура. Закономірності, принципи та правила навчання.	8
7.	Методи навчання.	8
8.	Закономірності розвитку навчально-пізнавальної діяльності студентів та шляхи її активізації.	8
9.	Контроль і оцінювання успішності у навчанні.	8
10.	Суть процесу виховання. Закономірності та принципи виховної роботи. Зміст виховання у ЗВО.	8
Разом		80

5. Контрольні питання

Перелік питань з дисципліни «Педагогіка вищої школи»

1. Основні педагогічні категорії («виховання», «навчання», «освіта»).
2. Педагогіка як наука.
3. Система педагогічних наук.
4. Педагогіка вищої школи як галузь педагогіки, предмет та завдання.
5. Сутність педагогічного процесу у вищій школі та його закономірності.
6. Зв'язок педагогіки вищої школи з іншими науками.
7. Структура особистості та її психологічні характеристики.
8. Сутність поняття «формування» та «розвиток».
9. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, активність).

10. Значення для педагогіки вчення про завдання всебічного розвитку особистості.
11. Освіта – провідний чинник виховання фахівця.
12. Сучасні завдання та зміст всебічного розвитку студентів.
13. Юнацький вік, його особливості.
14. Особливості розвитку інтелекту, мислення, пам'яті, уваги.
15. Індивідуальність.
16. Соціалізація особистості у студентському віці.
17. Сутність педагогічної діяльності, її види.
18. Функції викладача.
19. Структурні елементи педагогічної діяльності та її характер.
20. Специфіка професійної педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти.
21. Функціональні компоненти педагогічної діяльності.
22. Завдання, права та обов'язки викладача ЗВО.
23. Роль і значення культури освітян у становлення демократичної держави.
24. Стиль педагогічної діяльності.
25. Вимоги до особистості викладача.
26. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача ЗВО.
27. Сутність та поняття про «наукове пізнання».
28. Теорії наукового пізнання, їх характеристика.
29. Методи наукового пізнання, їх характеристика.
30. Національна рамка кваліфікацій.
31. Поняття «копетентності» та «компетенції».
32. Нормативно-правові документи про вищу освіту в Україні.
33. Поняття про «зміст освіти», основні цілі, завдання і принципи розвитку змісту освіти, рівні формування.
34. Теорії формування змісту освіти, вимоги до змісту, відбір змісту освіти.
35. Компоненти змісту освіти.
36. Поняття про «зміст навчання».
37. Нормативно-правові документи, в яких відображено зміст навчання.
38. Сучасні підходи до формуванні змісту навчання у підготовці фахівців та професіоналів.
39. Поняття «копетентності» та «компетенції».
40. Формування змісту освіти з позицій компетентнісного підходу.
41. Основні компоненти процесу навчання.
42. Основні функції навчання.
43. Психофізіологічні закономірності процесів формування знань, умінь та навичок.
44. Етапи навчання, їх взаємозалежність.

45. Поняття «правила», «закономірності» та «принципи» навчання, їх взаємозв'язок.
46. Характеристика принципів навчання.
47. Поняття про методи та засоби навчання, класифікації методів навчання.
48. Характеристика методів навчання, ігрові методи навчання, оптимальний вибір методів навчання.
49. Поняття «форма організації навчання», «форма навчання».
50. Класифікації форм навчання та організації навчання.
51. Види навчальних занять у ЗВО і їх характеристика.
52. Лекційно-семінарська системи навчання.
53. Поняття «засоби навчання».
54. Мета та місце засобів унаочнення в системі засобів навчання, їх класифікація.
55. Наочність як основа для відображення змісту навчання.
56. Засоби унаочнення, їх класифікація.
57. Вимоги до підготовки та використання засобів унаочнення.
58. Поняття про «навчальний процес». Організація навчального процесу.
59. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів.
60. Поняття «діяльність», «активність», «активізація», «навчальна діяльність», «навчально-пізнавальна діяльність».
61. Поетапний розвиток навчально-пізнавальної діяльності.
62. Умови активізації навчально-пізнавальної діяльності.
63. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів.
64. Поняття «контроль», функції контролю.
65. Види контролю, принципи контролю.
66. Критерії оцінки, рівні знань, норми оцінки, компоненти контролю.
67. Поняття «виховання», «самовиховання», «перевиховання», «вихованість».
68. Особливості процесу виховання.
69. Структурні елементи процесу виховання, його рушійні сили, внутрішні та зовнішні суперечності, компоненти процесу виховання та етапи процесу виховання.
70. Концепція національного виховання.
71. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.
72. Поняття «закономірності виховання» та «принципи виховання».
73. Характеристика основних принципів виховання.
74. Поняття про зміст виховання.
75. Особливості змісту виховання у ЗВО.
76. Базова культура особистості: зміст і шляхи формування.
77. Поняття про «напрями виховання».

78. Зміст громадянського, розумового, морального, правового, естетичного, фізичного, екологічного, статевого, трудового, економічного виховання.

79. Шляхи реалізації змісту основних напрямків виховання.

80. Поняття «метод виховання» та «прийом виховання».

81. Класифікація методів виховання.

82. Характеристика методів виховання.

83. Умови оптимального вибору і ефективного застосування методів виховання.

84. Позааудиторна та позавузівська виховна робота, її завдання, зміст та принципи організації.

85. Особливості масових організаційних форм виховної роботи

86. Особливості групових форм виховної роботи.

87. Особливості індивідуальних форм виховання.

88. Виховна діяльність державних і недержавних установ.

89. Функції, завдання, напрямки та зміст педагогічної діяльності наставника студентської групи.

90. Планування виховної роботи з групою.

91. Поняття «колектив», ознаки колективу як об'єднання людей на основі цілеспрямованої суспільно корисної спільної діяльності.

92. Функції та стадії розвитку студентського колективу.

93. Структура та різновиди студентського колективу.

94. Органи студентського самоврядування.

95. Молодіжні організації. Їх роль у вихованні студентів.

96. Діагностика і вимірювання вихованості. Критерії вихованості. Ступені вихованості. Методи діагностики вихованості.

97. Соціометричний тест. Обробка результатів дослідження та їх використання у виховному процесі.

98. Функції, завдання, напрямки та зміст педагогічної діяльності наставника студентської групи.

99. Планування виховної роботи з групою.

100. Поняття «колектив», ознаки колективу як об'єднання людей на основі цілеспрямованої суспільно корисної спільної діяльності.

101. Функції та стадії розвитку студентського колективу.

102. Структура та різновиди студентського колективу.

103. Органи студентського самоврядування.

104. Молодіжні організації. Їх роль у вихованні студентів.

105. Діагностика і вимірювання вихованості.

106. Критерії вихованості. Ступені вихованості.

107. Методи діагностики вихованості.

108. Соціометричний тест. Обробка результатів дослідження та їх використання у виховному процесі.

6. Методи навчання

Словесні (розповідь, пояснення, лекційний метод), практичні (вправа, практична робота), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження). Окрім цього широко використовуються ігровий; проблемного навчання; інтерактивні; аналіз професійних ситуацій тощо.

7. Форми контролю

1. Поточний контроль для аспірантів *денної та вечірньої форм навчання* з дисципліни «Педагогіка вищої школи» проводяться у формах:

- 1) усне опитування;
- 2) бліц-опитування.

2. Контроль засвоєння матеріалу здійснюється за допомогою тестового контролю.

3. Підсумковий семестровий контроль у формі:

– письмового заліку – *для слухачів денної та вечірньої форми навчання (перший семестр).*

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогіка вищої школи» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної теми.

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	Залік	Всього
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	30	100

8. Методичне забезпечення

Під час вивчення дисципліни використовуються такі нормативні документи: Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки, Національна доктрина розвитку освіти XXI ст., Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття); Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року; навчальний план, ОП. Широко застосовуються посібники, словники, довідники, методична, наукова література; мультимедійні презентації; тести для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи здобувачів.

9. Рекомендована література

Основна:

1. Калашнікова Л. М., Жерновникова О. А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посіб. Харків, 2016. 260 с.

2. Козлакова Г. О., Орос І. І., Силадій І. М. Педагогіка вищої школи: методичні рекомендації до вивчення дисципліни. Берегово: ЗУІФР, 2017. 32 с.

3. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи». Уклад. А. В. Лисенко. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 102 с.

4. Нагаєв В. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
5. Немченко С. Г., Крижко В. В., Шумілова І. Ф., Старокожко О. М., Голік О. Б. Педагогіка вищої школи: підруч. Бердянськ : БДПУ, 2020. 517 с.
6. Педагогіка вищої школи: збірник тестових завдань. Уклад. В. І. Кобаль. Мукачево: МДУ, 2016. 74 с.
7. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. / О. І. Федоренко, В. О. Тюріна, С. П. Гіренко, С. М. Бойко, М. О. Котелюх, П. Д. Червоний, О. В. Медведєва; за заг. ред. О. І. Федоренко. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
8. Педагогіка та психологія вищої школи (Частина І. Педагогіка вищої школи): хрестоматія ; навч. посібн. Уклад. Світлана Володимирівна Виговська; Оксана Вікторівна Васюк. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 797 с.
9. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни: навч. посіб. для підготовки докторів філософії. Уклад. І. О. Казак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с.

Додатков:

1. Андрущенко В., Свириденко Д. Академічна мобільність в українському просторі вищої освіти: реалії, виклики та перспективи розвитку. *Вища освіта України*, 2016. № 2. С. 5–11.
2. Андрущенко В., Силадій І. Поняття педагогічного дискурсу в сучасних наукових дослідженнях. *Вища освіта України*. 2018. № 1. С. 5–10.
3. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка: підруч. Київ–Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2016. 412 с.
4. Васюк О., Виговська С. Соціометричне дослідження міжособистісних взаємин студентів академічної групи. *Молодь і ринок*. 2016. № 5 (136). С. 118–122.
5. Вірна Ж. П., Лазорко О. В., Пустовойт М. В. Особистісна безпека в структурі соціальної зрілості студентської молоді: теоретико-емпірична експлікація. *Психологічний часопис*. 2019. Т. 5. № 10. С. 115–130.
6. Гриньова М. В., Кононець Н. В., Дяченко-Богун М. М., Рибалко Л. М. Ресурсно-орієнтоване навчання студентів в умовах здоров'язберезувального освітнього середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. Т. 72, № 4. С. 182–193.
7. Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко, 2019. 408 с.
8. Деркач Т. М., Деркач О. Д. Лекція-візуалізація як форма активізації пізнавальної діяльності студентів коледжу. *Освіта. Технікуми, коледжі*. 2016. № 3, 4 (41). С. 59–63.
9. Джадан О. І. Використання тестів як форма контролю знань студентів при вивченні гуманітарних дисциплін. *Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах: матеріали*

наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. Полтава, 2018. С. 72–75.

10. Димань Т. М., Боньковський О. А., Вовкогон А. Г. Європейський простір вищої освіти та Болонський процес: навч.-метод. посіб. БНАУ, 2017. Одеса: НУ «ОМА», 2017. 106 с.

11. Єрмаченко В. Є., Дериховська В. І Особливості трансформації світової системи вищої освіти у XXI столітті. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 516–522.

12. Кондур О.С. Управління якістю освітніх систем в умовах глобалізації: теорія, методика організації, практика: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 488 с.

13. Малезик П. М. Формування дослідницької компетентності в студентів педагогічних навчальних закладів. *Теорія і практика використання інформаційних технологій в навчальному процесі: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.*, 30-31 травня 2017 р. Київ, 2017. С. 39–41.

14. Мойсеєнко Р. М. Активізація пізнавальної діяльності майбутніх фахівців засобами активних методів навчання в умовах університетської освіти. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. 159, 97–103.

15. Науменко Н. В. Напрями вдосконалення методик викладання навчальних дисциплін магістрам освітніх, педагогічних наук. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2021. №2, 49-57.

16. Ніколаєнко С. М. Дослідницькі університети у системі освіти та науки України. *Вища шк.* 2014. № 8. С. 7–15.

17. Освіта майбутнього: концепції, методи, підходи: колективна монографія / кол. авт. ; голов. ред. В. В. Любарець, О. В. Кендюхов, Н. В. Бахмат. Київ: Міленіум, 2020. 310 с.

18. Силадій І. М. Глобалізація системи освіти: механізми демократичної модернізації: монографія. Ужгород: РІК –У. 2020. 376 с.

19. Силадій І., Маринець Н. Професійні компетенції педагога – менеджера в управлінні освітнім процесом. *Науковий вісник Львівської академії. Серія: Педагогічні науки*. 2017. Вип. 1. С. 148–154.

20. Титова Н.М. Теоретико-методичні основи психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання: монографія. За ред. М. С. Корця. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 351 с.

21. Фурдуй С. Б. Компетентнісний підхід у вищій школі в Україні: розробка та впровадження ідей при підготовці фахівців соціальної сфери. *Молодий вчений*. 2017. № 3. С. 485–489.

22. Avineri N. *Research Methods for Language Teaching: Inquiry, Process, and Synthesis*. London: Macmillan Education, 2017. 236 p. 14.

23. Döring N., Bortz J. *Forschungsmethoden und Evaluation in den Sozial und Humanwissenschaften*. Berlin, Heidelberg: Springer (Springer-Lehrbuch), 2016. 1051 s.

24. Catroux M. Méthodologie de la recherche en didactique des langues : guide pratique. Les étapes clés d'un travail de recherche. Pour un usage en autonomie. Ellipses. 2018. 168 p.

Нормативні правові документи:

1. «Голосіївська ініціатива – 2025». URL : <https://nubip.edu.ua/node/3980>
2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text>
5. Стратегія розвитку освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
6. Стратегія національно-патріотичного виховання на 2020–2025 рр. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286/2019#Text>

Інформаційні ресурси

1. Гладуш В. А., Лисенко Г. І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
2. Глобальні проблеми і виклики XXI століття в кн. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності. URL: <http://library.if.ua/book/121/8047.html>
3. Європа 2020: нова стратегія розвитку. URL: <https://www.fra.org.ua/uk/an/publikatsii/analitika/ievropa-2020-nova-stratieghiiia-rozvitku>
4. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
6. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
7. Історія сучасного світу. URL: <http://www.history.vn.ua/book/suchasnogo/4.html>
8. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посіб. Харків, 2016. 260 с. URL: <http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1086/3/Калашнікова%20Л.%20М.%20Жерновникова%20О.%20А.%20Педагогіка%20вищої%20школи%20у%20схемах%20і%20таблицях%20.pdf>
9. Квіт С. Потрібні зміни: зміст і завдання освітніх реформ [Електронний ресурс]. Українська правда, 27.01.2015. URL: <http://www.pravda.com.ua/articles/2015/01/27/7056516/>

10. Кремень В. Г. Освіта, особистість і соціальний поступ. *Доповідь на VI Українсько-польському форумі «Освіта для сучасності»*. URL : <http://naps.gov.ua/press/releases/777/>

11. Луговий В. І. Національна рамка кваліфікацій, які пов'язані з вищою освітою: стан і труднощі розроблення. URL: <http://www.tempus.org.ua/uk/national-team-here/219-nacionalna-ramka-kvalifikacij.html>

12. Педагогіка вищої школи : збірник тестових завдань з дисципліни. Укладач В. І. Кобаль. Мукачево: МДУ, 2016. 74 с. URL: 123456789/740/1/Kobal%27%20V.M.%20NMV_zbirnyk%20testovykh%20zavdan%27.pdf

13. Постанова «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p>

14. Рейтинг МОН – 2013. Національна система рейтингового оцінювання вищих навчальних закладів. URL: <http://timo.com.ua/node/11502>

15. Стояненко І. В. Формування економіки знань як реальність та необхідність сьогодення. *Ефективна економіка*. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1230>

16. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії. Уклад.: І. О. Казак. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2018. 116 с. URL : https://cpsm.kpi.ua/Doc/pvsh_lek_phd.pdf

17. Щур М. (2020). Якою буде вища освіта після COVID-19? URL : <https://www.radiosvoboda.org/a/vyshcha-osvita-pislia-koronavirusu/30655858.html>

18. UIS. (2018). SDG 4 Data Book: Global education indicators 2018. Montreal, UIS. URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/sdg4-data-book-2018-en.pdf>.

19. EUROPE 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. URL : <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%25>